

EESTI VANGISTATUD VABADUSVÕITLEJATE ABISTAMISKESKUS

Box 34018
100 26 Stockholm

Postgiro
50 01 04-5

Bankgiro
386-6373

Stockholms Sparbank
E.H-konto 38770707

K O R J A N D U S L E H T N R 106

Võitlus enesemääramise õiguse ning inimõiguste taastamise eest okupeeritud Eestis kestab raugemata jõuga. Vaatamata ohvritele KGB poolt likvideeritute, sunnitsõlle mõistetute ja tõõlt vallandatud näol leidub ikka neid, kes oma elu kaalule pannes võitlust jätkavad. Vabas maailmas asuva eestlaskonna kohus on seda võitlust igati toetada. Eriti aga okupatsioonivõimu poolt vene sunnitsõllaagrisse saadetud vabadusvõitlejate-poliitiliste vangide ja nende perekondade abistamise osas. Mõtleme eriti Tallinna-protsessis 1975 pikaks ajaks sunnitsõlle mõistetud Artjom Juskevitschile, Mati Kiirendile, Kalju Mätikule ja Sergei Soldatovile ning nende perekondadele. Iga annetus on toetus Eesti vabadusvõitlusele!

R D A	Annetaja nimi		Annetaja aadress	Annetus kr
	1	2	3	4
23.5.78	1	E.E.L.K. kogudus		400.
	2	J. Palundi		10.
	3			
	4			
	5			
	6			
	7			
	8			
	9			
	10			
	11			
	12			
	13			
	14			
	15			

Summa kr sissemakstud postgiro arvele 500104-5

Annetuste koguja

(Organisatsiooni nimetus/isaiku nimi)

(Koguja allkiri)

23.5.78
E.E.L.K. õspikstena kogudus. Prof. Pehr.

Box 34018
100 26 StockholmPostgiro
50 01 04-5Bankgiro
386-6373Stockholms Sparbank
E.H-konto 36770707

K O R J A N D U S L E H T N R 107

Võitlus enesemääramise õiguse ning inimõiguste taastamise eest okupeeritud Eestis kestab raugemata jõuga. Vaatamata ohvritele KGB poolt likvideeritute, sunnitööle mõistetute ja töölt vallandatud näol leidub ikka neid, kes oma elu kaalule pannes võitlust jätkavad. Vabas maailmas asuva eestlaskonna kohus on seda võitlust igati toetada. Eriti aga okupatsioonivõimu poolt vene sunnitöölaagrisse saadetud vabadusvõitlejate-poliitiliste vangide ja nende perekondade abistamise osas. Mõtleme eriti Tallinna-protsessis 1975 pikaks ajaks sunnitööle mõistatud Artjom Juskevitchile, Mati Kiirendile, Kalju Mätikule ja Sergei Soldatovile ning nende perekondadele. Iga annetus on toetus Eesti vabadusvõitlusele!

R D A	Annetaja nimi	Annetaja aadress	Annetus kr
1	EELK. Põlvkonna	Kõrg. u. a. d. u. s.	400.-
2	Ant. Järvi	Nordholmer. 9. 8. 2	20.-
3	ana rumori		100.-
4	Alg. Järvi		100.-
5	E. Lurba		20.-
6	Oluseer		20.-
7	E. Heimann		30.-
8	A. Kotsko		20.-
9	J. Kuldvere Ungerson		20.-
10	H. K. ne. K. K. K.		10.-
11	J. Tamme		10.-
12	J. Palumäe		10.-
13	Kuldvere Ungerson		20.-
14			
15			

Summa kr 760, sissemakstud postgiro arvele 500104-5 3. 12. 76

Annetuste koguja

(Organisatsiooni nimetus/isaiku nimi)

(Koguja allkiri)

Box 34018
100 26 Stockholm

Postgiro
50 01 04 - 5

Bankgiro
386-6373

Stockholms Sparbank
E.H-konto 38770707

K O R J A N D U S L E H T N R 110

Võitlus enesemääramise õiguse ning inimõiguste taastamise eest okupeeritud Eestis kestab raugemata jõuga. Vaatamata ohvritele KGB poolt likvideeritute, sunnitööle mõistetute ja töölt vallandatud näol leidub ikka neid, kes oma elu kaalule pannes võitlust jätkavad. Vabas maailmas asuva eestlaskonna kohus on seda võitlust igati toetada. Eriti aga okupatsioonivõimu poolt vene sunnitöölaagrisse saadetud vabadusvõitlejate-poliitiliste vangide ja nende perekondade abistamise osas. Mõtleme eriti Tallinna-protsessis 1975 pikaks ajaks sunnitööle mõistatud Artjom Juskevitchile, Mati Kiirendile, Kalju Mätikule ja Sergei Soldatovile ning nende perekondadele. Iga annetus on toetus Eesti vabadusvõitlusele!

B D A	Annetaja nimi	Annetaja aadress	Annetus kr
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			

Summa kr sissemakstud postgiro arvele 500104-5 19 ...

Annetuste koguja

(Organisatsiooni nimetus/isiku nimi)

(Koguja allkiri)

EESTI VANGISTATUD VABADUSVÕITLEJATE ABISTAMISKESKUS

4

Box 34218
100 26 Stockholm

Postgiro
50 01 04-5

Bankgiro
386-6373

Stockholms Sparbank
E.H-konto 38770707

K O R J A N D U S L E H T N R 109

Võitlus enesemääramise õiguse ning inimõiguste taastamise eest okupeeritud Eestis kestab raugemata jõuga. Vaatamata ohvritele KGB poolt likvideeritute, sunnitööle mõistetute ja töölt vallandatud näol leidub ikka neid, kes oma elu kaalule pannes võitlust jätkavad. Vabas maailmas asuva eestlaskonna kohus on seda võitlust igati toetada. Eriti aga okupatsioonivõimu poolt vene sunnitöölaagrisse saadetud vabadusvõitlejate-poliitiliste vangide ja nende perekondade abistamise osas. Mõtleme eriti Tallinna-protsessis 1975 pikaks ajaks sunnitööle mõistatud Artjom Juskevitchile, Mati Kiirendile, Kalju Mätikule ja Sergei Soldatovile ning nende perekondadele. Iga annetus on toetus Eesti vabadusvõitlusele!

IDA	Annetaja nimi	Annetaja aadress	Annetus kr
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			
11			
12			
13			
14			
15			

Summa kr sissemakstud postgiro arvele 500104-5 19 ...

Annetuste koguja

(Organisatsiooni nimetus/isiku nimi)

(Koguja allkiri)

KIRIKU KOHVIÖHTUST OSAVÖTTJATE ANNETUS

P o l i t v a n g i d e a b i s t u s e k s .

KROONI 245, kakssada nelikümmend viis.

Eskilstunas 14. juunil 1980.a.

Ant. P. V. Tamm

Ülal nimetatud summa kr. 245, Kakssada nelikümmend viis
vastuvõtnud:

Eskilstunas 14. juunil 1980.a.

V. Tamm

URGENT ACTION

amnesty international

URGENT ACTION

International Secretariat, 10 Southampton Street, London WC2E 7HF, England

EXTERNAL (for
general distribution)

Amnesty International opposes by all appropriate means the imposition and infliction of death penalties and torture or other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment of prisoners or other detained or restricted persons whether or not they have used or advocated violence.
(Amnesty International Statute, Article 1(c))

AI Index: EUR 46/01/81
Distr: UA

13 January 1981

Further information on UA 280/80 (EUR 46/73/80 3 December) - Legal and Health Concern

USSR: Mart Niklus

Mart Niklus, the Estonian campaigner for human and national rights, was tried last week in Tallinn on charges of "anti-Soviet agitation and propaganda". On 8 January 1981 he received the maximum sentence of 15 years' imprisonment and internal exile. He was sentenced to 10 years in a "special regime" corrective labour colony, the most rigorous category of labour camp, and to five years in internal exile.

AI believes that prolonged imprisonment in such conditions will inevitably harm Mart Niklus's already poor state of health. At the time of his arrest in March 1980 Mart Niklus had not fully recovered from an attack of radiculitis (inflammation of the root of the spinal nerve) and his health further deteriorated as a result of a hunger-strike which he began in August, and also as a result of the poor conditions in which he was kept in Tallinn Central prison.

On trial with Mart Niklus was Yuri Kuk, also an Estonian dissident, who had been charged with "anti-Soviet slander". Yuri Kuk received a sentence of two years' imprisonment in a labour camp. (UA 47/80 (EUR 46/73/80) was issued on behalf of Yuri Kuk on 28 March 1980)

According to reports, both men were in a poor physical condition at the time of their trial. Their lawyers had requested that the trial be postponed because of the defendants' ill-health. This request was refused; four doctors, including a psychiatrist from the Serbsky Institute in Moscow, claimed that they were fit for trial.

Further recommended action: Please continue to send appeals expressing serious concern that Mart Niklus has been imprisoned for having peacefully exercised his human rights, and urging that, as a prisoner of conscience, he be immediately and unconditionally released.

Please also express concern about the severity of the sentence passed on Mart Niklus which, AI believes, will aggravate his already poor state of health.

Appeals should be sent to:

The Procurator of the Estonian SSR:

USSR (SSSR)
Estonskaya SSR
g. Tallinn
ul. Michurina 7
Prokuratura Estonskoy SSR
Prokuroru K I Kimmelu

The Chairman of the Supreme Court of the Estonian SSR:

USSR (SSSR)
Estonskaya SSR
g. Tallinn
Predsedatellyu Verkhovnogo Suda Estonskoy SSR
R A Simssonu

Copies may be sent to:

Soviet Estonia (newspaper):

USSR (SSSR)
Estonskaya SSR
g. Tallinn
Sovietskaya Estonia
Redaktoru, Y Turoonku

"Ühenduses viimasel ajal toimunud kohtuprotsessiga, uute vahistamiste ja läbiotsimistega jne on Abistamiskeskus hakanud väljaandma ingliskeelset informatsioonibülletääni "News Release" nime all. See on mõeldud täienduseks rahvusvahelistele teadeteagentuuridele antavaile lühikommünikeedele. Ingliskeelne informatsioonibülletään ilmub vajaduse järgi. Senini on seda väljaantud neli korda.

Abistamiskeskus vajab oma järjest laienevaks tegevuseks majanduslikku toetust. Lahkeid abistajaid palutakse oma toetussummad Rootsisis sissemaksta Abistamiskeskuse postzhiiro arvele nr 500104-5, Hjälpcentralen för politiska fångar i Estland. Väljaspool Rootsit palutakse toetussummad saata tshekiga, mis väljakirjutada Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskuse nimele aadressil Box 34018, S-100 26 Stockholm, Sverige.

Seoses okupeeritud kodumaal toimunud koolinoorte demonstratsioonidega, vabadusvõitlejate vastu lavastatud protsessiga ning vabadusvõitlejate ja inimõiguslaste areteerimiste ja läbiotsimistega on Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskus annud mitmel korral kohest informatsiooni rahvusvahelistele teadeteagentuuridele. Associated Pressile, United Pressile, TT-le ja teistele agentuuridele telefonil antud kommünikeed on leidnud läänemaailma massimeedia poolt harukordselt elavat vastuvõttu ja laialdast kasutamist.

Nagu nähtub mitmest maailmakaarest tulnud kirjadest, saadetud ajalehtede väljalõikeist jne on Abistamiskeskuse poolt levitatud kiirteateid kasutatud läänemaailma televisiooni- ja raadiosaateis ning ajakirjades ja ajalehtedes. Igakordsele kommünikeele on järgnenud rida telefonikõnesid, kus teadeteagentuurid, raadiojaamad ja ajalehed on nõudnud sündmuste kohta lisaandmeid ning okupeeritud Eesti olukorra kohta lisamaterjale. Sel teel on osutunud võimalikuks anda ka lähemat informatsiooni järjest suurenevast venestamise lainest, kasvavast inimõiguste mahatallamisest, kultuurilisest tasahülitamisest jne.

Kaugemate maade osas vajab eriti rõhutamist Austraalia juhtiva ajalehe "The Australian" erakordselt suur huvi koolinoorte demonstratsioonide puhul antud informatsiooni vastu, mida avaldati mitmel korral ühes massiivse venestuslaine rõhutamisega. Antud informatsioon on leidnud isegi tee Singapuris ilmuvasse lehte "The Straits Times". USA-s on Abistamiskeskuse informatsiooni järjekindlalt avaldanud "The New York Times" ja "Washington Post". Kanada osas tuleb nimetada "The Globe and Mail'i" ja "The Citizen'i". Euroopas on Abistamiskeskuse materjalid eriti ulatuslikult avaldatud Saksamaa lehtede poolt, nagu näiteks "Die Welt", "Frankfurter Allgemeine Zeitung", "Süddeutsche Zeitung", "Münchner Merkur" jne. Inglismaa osas tuleb eriti nimetada "The Economist'i", "The Observer'i", "The Liberal Guardian'i" ja "Daily Telegraph'i". Prantsusmaa osas kinnitavad informatsiooni laialdast kasutamist järgmiste lehtede lõiked: "Le Matin", "Le Monde", "Le Figaro", "Liberation" jne. Abistamiskeskuse poolt saadetud materjale kasutades on lühemaid ja pikemaid artikleid avaldanud Schveitsis "Neue Zürcher Zeitung", Hollandis "Nederlands Dagblad", Soomes "Helsingin Sanomat" jne. Rootsis on okupeeritud Eesti rasket olukorda ja seal toimuvaid inimõiguste rikkumisi eriti väljapaistvalt käsitletud "Dagens Nyheter", "Skånska Dagbladet", "Kvällsposten", "Uppsala Nya Tidning" jne.

Ülal on mainitud ainult need ajakirjad ja ajalehed, milliseid on nimetatud Abistamiskeskusele saadetud kirjades või milliste väljalõiked on leidnud tee Abistamiskeskuse arhiivi.

HERBERT MURD VIIDI "ÜLE VANGILAAGRISSE"

Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskusele teatati, et metodist Herbert Murd, sündinud 1954, vahistatud 21.märtsil 1980 Tartus ja mõistetud Pärnu rahvakohtu poolt 17.juulil 1980 Eesti NSV kriminaalkoodeksi § 201 järgi "hulkurluse" eest 1-aastaks sunnitööle, on viidud Tallinna keskvanglast Tallinna vangilaagrisse, mille kirjavahetuse aadressiks on: Eesti NSV, 200 001 Tallinn, Tisleri 31-a, Uchrezhdenie YuM-422/5. Herbert Murd on adopteeritud Amnesty Internationali poolt. Eestlaste osas tegutsevad tema heaks hooldusgrupid ja hooldajad Rootsis, USA-s, Kanadas ja Austraalias.

SURMASÕNUM SUNNITÖÖLAAGRIST

Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskus on vabastatud poliitvangide kaudu saanud teada, et Venemaal, Permi oblastis, Kopalno jaama juures asuvas sunnitöölaagris nr 389/36 suri 1980 Eesti poliitvang Leonhard Pindis, kes senini poliitvangide nimestikus ei ole esinenud.

LUTERIUSU ÕPETAJA VALLANDATUD

Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskusele teatati, et EELK Võru koguduse õpetaja Villu Jürjo vallandati oma kohalt alates 1.jaanuarist 1981 "kiriku sisekorra eeskirjade rikkumise" pärast. Villu Jürjo on sündinud 12.novembril 1950, ordineeritud 5.oktoobril 1975 ja tegutses EELK Võru koguduse õpetajana alates 1.novembrist 1978. Kuna Villu Jürjo on tuntud oma kindla rahvusliku hoiaku poolest, mistõttu ta muutus eriti populaarseks noorte hulgas, siis arvatakse, et vallandamise käsk tuli okupatsioonivõimu julgeoleku organite poolt. Tema vallandamist peetakse Kodu-Eestis suureks kaotuseks luteriusu kirikule.

Jaan Kasak ja Peeter Pirn vahistati märtsi keskel 1980 Võrus KGB major Marat Zhukovi poolt. Nende vastu esitatud süüdistus oli algusest peale ebamäärane ning võis ulatuda eeskirjade rikkumisest kuni spionaazhini. Mõlemad pidasid nimelt raadioamatööradena ühendust välismaaga. Kuna üheksa kuu jooksul kogutud süüdistusmaterjal osutus protsessi alustamiseks väheseks, siis muudeti ära Eesti NSV prokuratuuri tõkend jätkuvaks kinnipidamiseks. Abistamiskeskusele on teatatud, et vaatamata vabastamisele jätkub Jaan Kasaku ja Peeter Pirni asja uurimine. Nende heaks alustasid tegevust hooldusgrupid ja hooldajad Austraalias, Belgias, Rootsis ja USA-s.

DAVID KOOP VABANENUD

Dr Cronid Lubarsky poolt toimetatava informatsioonibülletääni USSR News Brief andmeil vabanes David Koop peale 3 $\frac{1}{2}$ -aastast sunnitöölaagris viibimist 21. septembril 1980. David Koop, sündinud 1931, vahistati 21. märtsil 1977 Narvas, Uus tänav 6, temale kuuluvas majas asuva evangeeliumi baptistide salatrukikoja avastamisel. Ta mõisteti koos kolme teise usklikuga Kingissepas (endine Jamburg) lavastatud protsessis 25. novembril 1977 3 $\frac{1}{2}$ -aastaks sunnitööle. Ta asus viimati Petrozavodski linnas asuvas sunnitöölaagris. David Koop elab koos oma perekonnaga, mis koosneb kuuest isikust, neist neli last, idapoolses Narvas järgmisel aadressil: USSR, Leningradskaya oblast, Kingissepsky raion, g. Ivangorod, ul. Novaya 6. David Koop oli süümevangina adopteeritud Amnesty Internationali poolt. Eestlaste osas tegutsesid tema heaks koguduse hooldusgrupp Stockholmis, Rootsis ja üksikhooldaja Vancouveris, Kanadas.

LIPUHEISKAJATE SUNNITÖÖREZHIIMI KERGENDATUD

Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskusele teatati okupeeritud kodumaalt, et Eesti Vabariigi aastapäeval, 24. veebruaril 1980 sini-must-valge lipu Tartu Toomkiriku varemeile heiskamise pärast vahistatud ja Tartu rahva-kohtu poolt 15. mail 1980 pooleteiseks aastaks sunnitööle mõistatud Tallinna

Jaan Kasak ja Peeter Pirn vahistati märtsi keskel 1980 Võrus KGB major Marat Zhukovi poolt. Nende vastu esitatud süüdistus oli algusest peale ebamäärane ning võis ulatuda eeskirjade rikkumisest kuni spionaazhini. Mõlemad pidasid nimelt raadioamatööradena ühendust välismaaga. Kuna üheksa kuu jooksul kogutud süüdistusmaterjal osutus protsessi alustamiseks väheseks, siis muudeti ära Eesti NSV prokuratuuri tõkend jätkuvaks kinnipidamiseks. Abistamiskeskusele on teatatud, et vaatamata vabastamisele jätkub Jaan Kasaku ja Peeter Pirni asja uurimine. Nende heaks alustasid tegevust hooldusgrupid ja hooldajad Austraalias, Belgias, Rootsis ja USA-s.

DAVID KOOP VABANENUD

Dr Cronid Lubarsky poolt toimetatava informatsioonibülletääni USSR News Brief andmeil vabanes David Koop peale 3½-aastast sunnitöölaagris viibimist 21. septembril 1980. David Koop, sündinud 1931, vahistati 21. märtsil 1977 Narvas, Uus tänav 6, temale kuuluvas majas asuva evangeeliumi baptistide salatrükikoja avastamisel. Ta mõisteti koos kolme teise usklikuga Kingissepas (endine Jamburg) lavastatud protsessis 25. novembril 1977 3½-aastaks sunnitööle. Ta asus viimati Petrozavodski linnas asuvas sunnitöölaagris. David Koop elab koos oma perekonnaga, mis koosneb kuuest isikust, neist neli last, idapoolses Narvas järgmisel aadressil: USSR, Leningradskaya oblast, Kingissepsky raion, g. Ivangorod, ul. Novaya 6. David Koop oli süümevangina adopteeritud Amnesty Internationali poolt. Eestlaste osas tegutsesid tema heaks koguduse hooldusgrupp Stockholmis, Rootsis ja üksikhooldaja Vancouveris, Kanadas.

LIPUNEISKAJATE SUNNITÖÖREZHIIMI KERGENDATUD

Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskusele teatati okupeeritud kodumast, et Eesti Vabariigi aastapäeval, 24. veebruaril 1980 sini-must-valge lipu Tartu Toomkiriku varemeile heiskamise pärast vahistatud ja Tartu rahva-kohtu poolt 15. mail 1980 pooleteiseks aastaks sunnitööle mõistatud Tallinna tehnikumi õpilased Raivo Hermlin ja Vello Sõstar (mõlemad Tallinnast) ja Olev Tiitson (Saaremaalt) ning kaheks aastaks sunnitööle mõistatud eelmiste klassikaaslane Viljo Vilba (Tartust) on Tallinna vangilaagrist viidud Kohtla-Järvele. Seal on nad paigutatud ehitustööle, elavad valveta ühiselamus ja nende vanemad saavad neid vabalt külastada. Nõukogude mõiste kohaselt on nad tööl kohalolemise nõudega "vabal asumisel". Sunnitööl olevad koolinoored on adopteeritud Amnesty Internationali poolt. Eestlaste osas tegutsevad nende heaks skaudilipkonnad Rootsis, organisatsioonidevaheline abistamistoimkond Göteborgis, Rootsis ning hooldusgrupid ja üksikhooldajad USA-s, Kanadas, Austraalias ja Rootsis - kokku 15 hooldusühiku ulatuses.

SERGEI SOLDATOV VABANENUD

Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskusele saabunud teadete kohaselt vabastati Eesti vabadusvõitleja ja inimõigustlane Sergei Soldatov peale kuueaastast vangistust Tallinna keskvanglast 4.jaanuaril 1981.

Sergei Soldatov on sündinud 24.juulil 1933 Narvas. Ema eestlanna, isa venelane. Abielus Ludmilla Grünbergiga. Poeg Aleksander, sündinud 16.augustil 1958. Lõpetanud Leningradi Polütehnilise Instituudi masinaehitusinsenerina. Töötanud insenerina, Tallinna Polütehnilise Instituudi assistendina ja tõlgina. Vahistati 4.jaanuaril 1975 Tallinnas. Viidi peale areteerimist Serbski mentaalinstituuti Moskvas, kus mitu kuud kestva psüühilise tortuuri ja keemiliste preparaatidega püüti ta vastupanu murda. Mõisteteti 31.oktoobril 1975 okupatsioonivõimu poolt lavastatud Tallinna protsessis "nõukogudevastase agitatsiooni ja propaganda" pärast 6-aastaks sunnitööle. Karistuse põhjuseks oli ÜRO-le saadetud apellatsioon Eesti rahvale enesemääramise õiguse ja inimõiguste nõudmine.

Sergei Soldatov elab oma abikaasa Ludmilla Grünbergi juures Tallinnas järgmisel aadressil: Lembitu 8-49, 200 001 Tallinn, Eesti NSV. Sergei Soldatov kannatab südamete veresoonte lubjastuse all. Sergei Soldatov oli süümevangina adopteeritud Amnesty Internationali poolt. Eestlaste osas tegutsesid tema ja ta perekonna heaks kaks hooldusgruppi USA-s ja üks organisatsioonidevaheline hooldusgrupp Eskilstunas, Rootsis.

Sergei Soldatovi poeg Aleksander, kes KGB poolt lavastatud provokatsiooni abil vahistati sügisel 1976, asub Vasalemma sunnitöölaagris. Abistamiskeskusele antud andmeil on tema vabanemist oodata augustis 1981.

VÕRU RAADIOAMATÖÖRID VABASTATUD

Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskusele on teatatud, et Võrus töötanud insenerid ja raadioamatöörid Jaan Kasak ja Peeter Pirn vabastati peale 9 kuulist kinnipidamist Tallinna keskvanglast detsembri keskel 1980.

Jaan Kasak ja Peeter Pirn töötasid viimati Võrus asuvas kolhooside ehituskontoris (KEP). Jaan Kasak on põlvline võrulane. Peeter Pirn on lõpetanud Tallinna Polütehnilise Instituudi ehitusinsenerina ja asunud hiljem Võrusse, kus ta elas koos abikaasa ja kolme lapsega.

Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskus on saanud teateid okupatsioonivõimu poolt ettevalmistusel oleva kahe uue kohtuprotsessi kohta, mis võivad toimuda juba k.a. kevadel.

Esimene neist tabab l.a. oktoobris asetleidnud koolinoorte demonstratsioonidel vahistatud isikuid. Mitmekümnest kinnivõetust on Tallinna keskvanglas eeluurimise vangistusse jäänud kuus isikut, keda süüdistatakse Eesti NSV kriminaalkodeksi § 195 järgi "huligaansuse" pärast, mis võib tähendada kuni viieaastast sunnitööd. Neli on koolinoored, nende seas 17-aastane Tallinna tehnikumi õpilane Allan Sepp. Kaks on vanemad isikud. KGB-l on senini õnnestunud hoida eeluurimisel olevate isikute nimed saladuses.

Teise protsessi ettevalmistamine on seoses 1980.a. lõpus vahistatud Eesti vabadusvõitlejate ja inimõiguslaste Veljo Kalepiga, Tiit Madissoniga ja Viktor Niitsooga, kes on allakirjutanud apellidele ja kirjadele, millistes mõistetakse hukka N.Liidu poolt teostatavad inimõiguste rikkumised. Nende areteerimisel teostatud läbiotsimistel konfiskeeriti muuhulgas eestikeelseid pörandaaluseid väljaandeid. Neid süüdistatakse Eesti NSV kriminaalkodeksi § 68-1 järgi "nõukogudevastase agitatsiooni ja propaganda" pärast, mis kõrgeima karistusena näeb ette kuni 7 aastat sunnitööd ja 5 aastat sisepagendust.

Veljo Kalep on sündinud 12.detsembril 1934, töötanud kolhooside ehituskontoris Pärnus, areteeriti 20.oktoobril 1980 Pärnus. Abikaasa Helle Kalep on sündinud 1940. Perekonnal on kolm last - poeg Veikko, sünd. 1969, tütar Reet, sünd. 1970 ja poeg Sven, sünd. 1972. Helle Kalepi aadress: Side 9-32, 203 600 Pärnu, Eesti NSV. Tiit Madisson on sündinud 5.juunil 1950, töötanud kalurikolhoosis "Saare Kalur", areteeriti 20.oktoobril 1980 Pärnus. Abikaasa Elviira Madisson on sündinud 1955. Perekonnal on üks laps - poeg Jaan, sünd. 1975. Elviira Madissoni aadress: Angerja 2 A, 203 600 Pärnu, Eesti NSV. Viktor Niitsoo on sündinud 12.märtsil 1952, töötanud arhitektina Kultuuri Mälestiste Riiklikus Restaureerimisvalitsuses Tartus, areteeriti 4.detsembril 1980 Tartus. Vallaline. Elukoht: Aardla 3, 202 400 Tartu, Eesti NSV.

Tallinna keskvanglas kinnipeetavale Allan Sepale, Veljo Kalepile, Tiit Madissonile ja Viktor Niitsoole kirjutada järgmisel aadressil: Eesti NSV, 200 001 Tallinn, Kalaranna 2, Uchrechdenie YuM-422/1.

Kolmanda päeva hommikul teostatakse kohtu nõudel Mart Niklusele ja Jüri Kukele keskvanglas uus psühhiaatriline ekspertiis ning protsess jätkub alles pealelõunal prokuröri ja advokaatide kõnedega.

Prokurör Siim Kirsipuu nõuab teostatud kohtuliku arutamise alusel Mart Niklusele 10.a. spetsiaalrezhiimiga laagrit ja 5.a. asumist ning Jüri Kukele 3.a. üldrezhiimiga laagrit.

Mart Nikluse advokaat Kaljo Kuusmaa rõhutab oma kaitsekõnes, et kriminaalkodeksi § 68-t, milles on juttu nõukogudevastasest agitatsioonist ja propagandast, ei saa tema kaitsealuse suhtes rakendada, kuna tema vastu kokku korjatud süüdistused ei ole küllaldaselt põhjendatud. Pealegi on tema kaitsealune kogu aeg toiminud N.Liidu konstitutsiooni, Inimõiguste Ülddeklaratsiooni ja Helsingi Lõppakti põhimõtete ja eeskirjade raames. Ka Jüri Kuke advokaat leiab, et tema kaitsealuse vastu kokku korjatud süüdistused ei ole küllaldaselt põhjendatud.

Protsess jätkub neljapäeva pealelõunal, mil on ettenähtud kaebesluste viimane sõna. Mart Niklus ja Jüri Kukk jätkavad vaikimist ka neljandal päeval. Viimase sõna asemel tõuseb Mart Niklus püsti, tervitab sügava kummardusega kohtusaalis viibivaid vanemaid, teatab neile et ta jätkab protestiks talle osaks saanud vägivallatsemise vastu näljastreiki ja hüüab "Elagu inimõigused". Jüri Kukk tervitab ka püstitõustes sügava kummardusega kohtusaalis viibivat abikaasat ning teatab talle, et ka tema jätkab näljastreiki, kuigi ta kehakaal on veel ainult 49 kilo.

Ülemkohtu otsus tehakse teatavaks sama päeva õhtul, s.t. neljapäeval, 8.jaanuaril 1981 kell 17.30. Eesti NSV ülemkohus mõistab Mart Niklusele kui "eriti ohtlikule retsidivistile" Eesti NSV kriminaalkodeksi § 68 punkt 2 järgi "nõukogudevastase agitatsiooni ja propaganda" pärast 10 aastat spetsiaalrezhiimiga laagris ja 5 aastat asumiseleasaatmist ning Jüri Kukele Eesti NSV kriminaalkodeksi § 194 punkt 1 järgi "nõukogude riiklikku ja ühiskondlikku korda halvustavate teadvalt valede väljamõeldiste levitamise" eest 2 aastat üldrezhiimiga laagris.

Mis puutub Mart Niklusele mõistetud spetsiaalrezhiimiga laagrisse, siis tähendab see tema raskekujulise radikuliidiga arvestades surmanuhtlust. Spetsiaalrezhiimiga laagrites paigutatakse vangid barakkide asemel kongidesse, mis öösel lukustatakse. Neil ei ole lubatud pakkide vastuvõtmine ning nende kirjavahetus on piiratud ühele kirjale kuus. Neid saavad sugulased külastada kord poolaastas 1-2 tundi ning neil on võimalik teha pisiostusid laagrikioskist 3 rubla eest kuus. Kõiki neid "eeliseid" saavad vangid ainult eeskujuliku ülalpidamise korral. Vähemagi eksimuse korral (näiteks poliittundides magama jäämine või mõnes muus kui vene keeles kõnelemine) võetakse needki "eelised".

Protsessi esimesel päeval kandis prokurör Siim Kirsipuu ette süüdistusakti. Selle kohaselt süüdistatakse Mart Niklust Eesti NSV kriminaalkoodeksi § 68 punkt 2 järgi "nõukogudevastase agitatsiooni ja propaganda" pärast. Süüdistus koosneb neljast peapunktist. Esiteks, et Mart Niklus on esitanud mitmesuguseid nõukogudevastaseid avaldusi ENSV ülemnõukogu presiidiumile ja mujale ning et ta on allakirjutanud nõukogudevastastele avaldustele, nende seas Balti apellile. Teiseks, et ta on kirjutanud nõukogudevastase artikli 1978 toimunud Vilniuse protsessist Leedu Helsingi-grupi esimehe Viktoras Petkuse vastu pealkirjaga "Vilniuse protsess eestlase silmadega". Kolmandaks, et ta on koos õpilastega oma kodus kuulanud Ameerika Hääle nõukogudevastaseid saateid ning neljandaks, et ta on laimanud nõukogude korda Jüri Kuke korterist Stockholmi võetud telefonikõnedes.

Jüri Kukke süüdistatakse Eesti NSV kriminaalkoodeksi § 194 punkt 1 järgi "nõukogude riiklikku ja ühiskondlikku korda halvustavate teadvalt valede väljamõeldiste levitamise" pärast. Süüdistus koosneb kolmest peapunktist. Esiteks, et Jüri Kukk on esitanud mitmesuguseid nõukogude korda halvustavaid avaldusi ENSV ülemnõukogu presiidiumile ja mujale. Teiseks, et ta 28. jaanuaril 1980 andis Moskvast The Cristian Science Monitori korrespondendile David Willisele üle nõukogude korda halvustavad avaldused Afganistani invasiooni, olümpiamängude jne kohta ning kolmandaks, et ta on laimanud nõukogude korda oma korterist Stockholmi võetud telefonikõnedes.

Süüdistusaktist nähtub, et Mart Niklus ja Jüri Kukk on eeluurimise ajal keeldunud seletuste ja tunnistuste andmisest. Nad ei tunnista end süüdi üheski punktis. Nad keelduvad ka kohtus seletuste andmisest ja küsimustele vastamisest.

Protsessi esimesel ja teisel päeval esinevad prokuröri peatunnistajaina kaks kriminaalvangi, üks endine poliitvang ning sidetöötajad Tartu telefoni keskaamast. Kriminaalvangi Feliks Kaljuvee abil, kellega Mart Niklus oli samas kongis sügisel 1976 kahekuulisel kinnipidamisel Tallinna keskvanglas, püüab prokurör tõendada tema nõukogudevastaseid väljendusi. Sama ülesannet täidab ka kriminaalvang Ulo Lälli, kellega Mart Niklus oli samas kongis 13-päevasel arestit Tartu vanglas märtsis 1980. Samal eesmärgil on tunnistajaks toodud ka endine poliitvang Johannes Valdman, kes peale vabanemist oktoobris 1976 muutus peagi KGB tööriistaks ja provokaatoriks. Tartu telefonikeskjaama sidetöötajate ülesandeks oli tunnistuse andmine nende poolt pealtkuuldud Mart Nikluse ja Jüri Kuke nõukogudevastast laimu sisaldavate telefonikõnede kohta. Jüri Kuke vastase tunnistajana kasutab prokurör ka tema endist ülemust, Tartu ülikooli anorgaanilise keemia kateedri juhatajat professor Vello Pasti. Vaatamata prokuröri nõudmisele keeldub Jüri Kuke abikaasa Silvi Kukk tunnistajana esinemast.

Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskus on saanud täiendavaid andmeid okupatsioonivõimu poolt Eesti vabadusvõitlejate Mart Nikluse ja Jüri Kuke vastu lavastatud protsessist. Et vähida Läänest kohalesõitvate advokaatide ja vaatlejate osavõttu, siis püüti protsessi viimase silmapilguni saladuses hoida. Jaanuari esimestel päevadel Tallinnast ja Tartust teatud abonentidele Stockholmis võetud telefonikõnede puhul oli sidetööta-jaile antud korraldus öelda, et need ei vasta. Protsessi ajal lülitati Tallinnas rida koduseid telefone välja ja KGB ähvardas isegi teatud isikuid protsessi kohta informatsiooni andmise eest. Kuigi protsess pidi olema avalik, puudus sellekohane teade ülemkohtu teadaannete tahvil. Kohtusaali, kus oli vaid 20 tooli, lasti ainult Mart Nikluse vanemad ja Jüri Kuke abikaasa. Muud kohad olid okupeeritud KGB töötajate poolt. Kaebaluste ülejäänud sugulased, sõbrad, tuttavad ja aatekaaslased, nende seas ka Balti apellile allakirjutanud Ints Calitis ja Juris Ziemelis Riist, jäeti neljandal korrusel asuva kohtusaali ukse taha koridori. Hiljem tulejaid ei lastud üldse kolmandast korrusest kaugemale. Kui Karin Inno, kes oli koos abikaasaga Tartust kohale sõitnud, nõudis kohtusaali sisselaskmist, tormas talle valvemiilits kallale ja hakkas ta käsi väänama. Miilitsa vägivaltsimine lõppes alles siis, kui ta abikaasa ja teised kohalolijad resoluutselt vahele segasid ja miilitsat hurjutama hakkasid. Kohtusaali ukse taha jäänute nõue protsessi suuremasse saali üleviimiseks jäeti tähelepanemata.

Kohtuprotsess loodusteadlase ja võõrkeelteõpetaja Mart Nikluse ning keemiku ja endise Tartu ülikooli õppejõu Jüri Kuke vastu algas esmaspäeval, 5. jaanuaril 1981 kell 10.00 Eesti NSV ülemkohtus, Pärnu maantee nr 7, toas nr 74. Kohtuniku kohal Eesti NSV ülemkohtu liige Asta Tooming. Prokurörina esineb Eesti NSV prokuratuurist Siim Kirsipuu. Mart Niklust kaitses advokaat Kaljo Kuusmaa Tartu Õigusnõuandlast ning Jüri Kuke advokaat Jaak Oja Tallinna I Õigusnõuandlast.

Kuna Mart Niklus ja Jüri Kukk suutsid näljastreigi tõttu konvoi saatel kohtusse ilmudes vaevalt liikuda, siis taotlesid kaitsadvokaadid nende väga halvale tervislikule olukorrale tähelepanu juhtides protsessi edasilükkamist. Kohus oli sellise nõudega nähtavasti juba ette arvestanud. Kohal olevad neli arsti Tallinna keskvangla psühhiaatria osakonna juhataja Regina Koni eesistumisel ja ühe Serbski mentaalinstituudist Moskvast kohaletoodud psühhiaatri kaastegevusel teostasid kohtuhoones kohese järelevaastuse ning teatasid oma otsusena, et kaebalused on nii kehaliselt kui ka vaimselt võimelised kohtupidamises osalema.

EESTI VANGISTATUD VABADUSVÕITLEJATE ABISTAMISKESKUS

KJXLPCENTRALEN FÖR POLITISKA FÄNGAR I ESTLAND

Box 34018
100 26 Stockholm

Postgiro
50 01 04-5

Bankgiro
386-6373

Stockholms Sparbank
E.H-konto 38770707

Stockholm 1981-01-22

EVVA Rohilistuna Toimikond

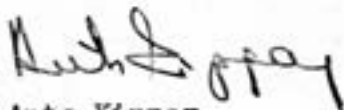
Käesolevaga palume Teid oma lugupeetud ajalehes avaldada järgmised juurdelisatud Abistamiskeskuse materjalid:

- Mart Nikluse ja Jüri Kuke protsess.
- Oodata kaht uut protsessi.
- Testeid Eesti poliitvangidest. Üksikud lõigud võib paigutada erirubriikide all erilehekülgedele või erilehtedesse.
- Abistamiskeskus maailma massimeediat informeerimas.

Abistamiskeskuse arhiivi jaoks palume Teid lahkesti meile saata 2 eksemplari neist ajalehe numbreist, millistes meie poolt saadetud materjalid avaldatud. Ulemeremaades ilmuvad ajalehed palume lähetada õhupostiga.

Lootes Teie lugupeetud ajalehe jätkuvalle häätshtlikule suhtumisele Eesti poliitvangide abistamistevõime, jääme parimate tervitustega

Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskuse nimel

Ants Kipper
esimees

17

a) Väljatöötada Abistamiskeskuse kodukord ja täiendada Abistamiskeskuse põhikirja seoses EVVA Skandinsavias loomisega ja Abistamiskeskuse tegevuse ülemaailmseks laienemisega.

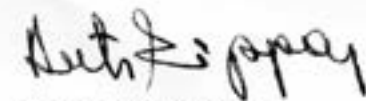
b) EVVA 1981 tegevusaasta üldkoosolek pidada 1982.a. sügisel.

c) EVVA keskjuhatuse peab 4 (neli) korda aastas juhatuse koosolekuid.

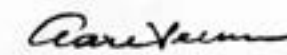
d) Järgmine EVVA juhatuse koosolek peetakse esmaspäeval 19. aprillil, algusega kell 17.00 Eesti Majas asuvates Eesti Ettevõtjate ruumes.

Koosolek lõppes kell 21.00

Koosoleku juhataja

/ Ants Kippar /

Protokollija

/ Aare Seemre /

Protokollis lisad:

1. Postkaardi kavand Viktor Niitsoo osas.

2. EVVA Skandinaavias juhatuse koosseis ja tööülesanded.

meile müügiks - igale 10 poognat hinnaga kr 15:- poognalt.

18

§ 6.

Aruandluse all esimees A.Kippar teatab, et EVVA Üldkoosolekul, peetud 1979-05-19, otsuse kohaselt tuleb ka Abistamiskeskuse toimkondadel, hooldusgruppidel ja üksikhooldajail anda igal aastal aru Üldkoosolekule esitatava EVVA tegevuse- ja majanduse aruande raames. Juhatus poolt väljasaadetud tegevuse aruannete blankettidest on sinult mõned üksikud siiani täidetuna tagasi tulnud. Ta teeb ettepaneku uuele EVVA Skandinaavias juhatusale, et see võtaks oma ülesandeks välja nõuda siiani puuduvad aruanded, kohandades vajaduse korral väljatöötatud aruannete blankette.

Otsustati, et EVVA Skandinaavias juhatus võtab enda ülesandeks poliitvangide hooldajailt aruannete nõutamise. Otsustati, et EVVA Skandinaavias esitab oma töökava.

§ 7.

Toetusfondi küsimuses otsustati, et läände saabunud poliitvangide abistamisfond loetakse moodustatuks Abistamiskeskuse tegevuskapidali näol.

§ 8.

Korjendusaktsioonide osas otsustati:

- a) EVVA Skandinaavias juhatus kasutab Abistamiskeskusel olevat postgiroarvet nr 438 92 92 - 6 oma tegevuses.
- b) EVVA Skandinaavias pöördub Rootsi Eestlaste Esinduse poole aadresside saamiseks, et laiendada korjendusaktsiooni Rootsis asuvate eestlaste osas.
- c) Jatkata kaks korda aastas korjendusaktsiooni üksikisikute, organisatsioonide ja toetuskuulutuste näol eesti ettevõtjate poole pöördumisega.

§ 9.

Algatatud küsimuste all otsustati:

Ta on pöörand kirjaga USA president Ronald Reagani poole.

19

b) W.Krüppelman teatab, et ta on saand tänukirja koos jõulutervitusega proua Silvi Kukelt.

c) Sihtasutis Eesti Ühisabi lõpetab pakkide saatmise 1982-04-30. Härra Sõmermaa on lubanud EVVA-le saata pakkide saatmise juhised.

d) Austraalia eestlased saadavad poliitvangide abistamiseks määratud toetusrahad EVVA-le.

§ 4.

Informatsiooni osas andis esimees ülevaate Abistamiskeskuse majandusest 1981.a. kohta.

Tulud

Toetused Rootsist kr 49.432:-- , toetused välismaalt kr 55.274:-- , panga ja postgiro intressid kr 2.250:-- ja mälestusmarkide müük kr 4.784:-- . Kokku tulud kr 111.740:-- .

Kulud

Poliitvangide abistamine kr 61.200:-- , välistegevus kr 4.300:-- , kontorimaterjal, raamatud ja ajakirjad kr 5.840:-- , post, telefon, paljundamine j.m. kr 14.200:-- . Kokku kulud kr 85.540:-- ja tegevuse ülejääk kr 26.200:-- .

Esimees Ants Kippar teatas, et on kavatsus lasta trükkida nelja poliitvangi osas eripostkaarte inglise-, rootsi- ja eestikeelse tekstiga - vaata protokollis lisa nr 1.

Otsustati eripostkaarte trükkida 5.000 eksemplari.

§ 5.

Tööülesannete jaotuse osas esitas esimees A.Kippar kirjalikult ettepaneku:

a) EVVAT Skandinaavias juhatuse koosseisuks ja tööülesandeiks.

b) Mart Nikluse ja Jüri Kuke mälestusmarkide müügiks - vaata protokollis lisa nr 2.

A.Kippari ettepanek võeti vastu. Mälestusmarke jagati kohalolevatele juhatusliik-

Box 34018
100 26 StockholmPostgiro
50 01 04-5Bankgiro
386-6373Stockholms Sparbank
E.H-konto 33770707

P R O T O K O L L nr 1/1982

Juhatuse koosolek

Peetud 1982-01-15 algusega kell 17.15 Eesti Majas asuvates Eesti Ettevõtjate ruumes, Wallingatan 32, 2 treppi, Stockholm.

Koos: Leena Haabma, Ants Kippar, Woldemar Krüppelman, Maksim Lääts, Jaak Jüriado, Gunner Silleste, Endel Laidna, Henri Malvet ja Aare Seemre. Koosolekut juhatas Ants Kippar ja protokollis Aare Seemre.

§ 1.

Esimehe poolt esitatud päevakord võeti vastu järgnevalt:

1. Eelmised juhatuses koosolekute protokollid
2. Sissetulnud kirjad
3. Informatsioon
4. Tööülesannete jaotus
5. Aruandlus
6. Toetusfondi küsimus
7. Korjandusaktsioonid
8. Algatatud küsimused

§ 2.

Juhatuses koosolekute protokollid nr 1/1981, 2/1981 ja 3/1981 kinnitati.

§ 3.

Juhatus võttis teatavaks esimehe poolt antud ülevaate saabund kirjadest.

- a) Mart Nikluse ema teatab, et pole ikka veel pojaga saanud kontakti vangilaagris.

EESTI VANGISTATUD VABADUSVÕITLEJATE ABISTAMISKESKUS

HJÄLP-CENTRALEN FÖR POLITISKA FÄNGAR I ESTLAND

Box 34018
100 26 Stockholm

Postgiro
50 01 04-5

Bankgiro
396-6373

Stockholms Sparbank
E.H-konto 38770707

Stockholm 1982-04-06

Lahusen leed uisem!

EVV Abistamiskeskuse juhatuse liikmeile

Käesolevaga palun Sind lahkesti võtta osa EVV Abistamiskeskuse juhatuse koosolekust, mis toimub esmaspäeval, 19. aprillil k.a. algusega kell 17.00 Eesti Majas asuvates Eesti Ettevõtjate ruumes, Wallingatan 32, 2 treppi, Stockholm.

Päevakorra ettepanek:

- 1 Eelmise juhatuse koosoleku protokoll
- 2 Sissetulnud kirjad
- 3 EVVA 1981.a. esialgne majanduse aruanne
- 4 Informatsioon EVVA Skandinaavias tegevusest
- 5 Muu informatsioon
- 6 Poliitvangide kaitseaktsioonid
- 7 Publikatsioonid
- 8 Korjandusaktsioonid
- 9 Algatatud küsimused

Lootes, et kõigil juhatuse liikmeil on võimalik koosolekust osa võtta, jään parimate kevadtervitustega

Ants Kipper

Ants Kipper
esimees

- Lisad:
- 1 Juhatuse koosoleku protokoll nr 1/1982
 - 2 EVVA 1981.a. esialgne majanduse aruanne
 - 3 Juhatuse ja revisjonikomisjoni liikmete adressid ja telefoninumbrid
 - 4 Korjandusaktsiooni ringkirjad üksiktoetajaile ja ettevõtjaile
 - 5 Poliitvangide nimestik seisuga märtsis 1982

22
1. lopp. H. Sergei Soldatov koor alikaasrased.

Meil on häämatid ja alikaasat tervitades
peale pikke kannatusaastaid roolu maal,
jõudmise peal rahasse maailma.

Soovi me, et selline raske samm astumine
mis ei ole keerge, oleksile igati tinnelik
ja tooks rahu ^{ja rahu} ringele.

Lääme astama Tüü jõudmis Raatri ja
sell puhul ka meid ^{ka lastest} soovitusena.

1. Pr. Pari mato tervitust ja soovidega kerkistuna
E. Pr. alus ^{kuu} piinimel

Tammemäe 9. oktoobri kell 12.00

JUHATUS LOODAB LIIKMESKONNA ROHKEARVULIST OSAVÕTTU;

KOOSOLEKULE JÄRGENE TASUTA KOOSVÕIIBIMINE KOHVILOUAS?

7. ALGATAUD KÜSIMUSED.

6. PÕHIKIRJA KOHASED VALIMISED.

5. PÕHIKIRJA P. 10. DA SÕNASTUSE ASEENDAMINE.

4. 1980.A. TEGEVUSKAVA JA EELARVE.

3. 1980.A. LIIKMEMAKSU MÄÄRAMINE.

2. 1979.A. TEGEVUS JA KASSA ARUANDED.

PÄEVAKORD: 1. KOOSOLEKU AVAMINE JA RAKENDUS.

EESTI KODUS.

PEAKOOSOLEK TOIMUB REEDEL 21. MÄRTSIL S.A. KELL 14.00

ESKILSTUNA EESTI PENSIONÄARIDE ÜHINGU KORRALINE AASTA

ESKILSTUNA.

23

Palume Teid lahkesti tutvuda saadetud nimestikega ning

- Aktuaalsete poliitvangide osas täiendada nimestikku kõigi nende puuduvate nimedega, kes Teile teada veel on N. Ljidi vangla, sunnitöölaagris ja vaimuhaiglas (näiteks eelpool mainitud Ulo Aidla ja August Sihver).
- Aktuaalsete poliitvangide osas anda kõik Teil teadaolevad andmed nende kohta keda Teile olete kohanud või kellest kuulnud - sünniaeg, elukäik ja tegevus enne areteerimist, eriti aga iseseisvusajal, millal areteeritud, mille eest karistatud, millise kriminaalkodeksi (Eesti NSV) paragrahvi järgi karistatud, karistuse pikkus, sunnitöölaagri asukoht jne.
- Vabanenud ja surnud poliitvangide osas täiendada nimestikke puuduvate nimedega, andes nende kohta kõik teadaolevad andmed.
- Sunnitöölaagrite osas palume kontrollida meie poolt ingliskeelses transkriptsioonis kasutatavad Mordva ja Permi ning Tallinna aadressid.

Kuna meilt on küsitud, kas Teile kunagi anti üle ka Läänest saadetud tervituskirju, siis oleksime väga huvitatud sellekohasest vastusest. Meil olemasolevail andmeil saadeti Teile sunnitöölaagrisse kirju nii Amnesty Internationali kui ka eesti hooldusgruppide poolt. Oleme näinud isegi välisriikide Teie poolt vastuvõetud või vähemalt Teile üleantud kirjade kohta.

Saadame Teile edaspidi muud Eesti poliitvangide küsimust käsitlevat materjali.

Majanduslike murede korral palume Teid sellest meid lahkesti informeerida.

Näide soovide ja parimate tervitustega Teile ja Teile lugupeetud abikaasale

Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskuse nimel

Ants Kipper
esimees

24

Stockholm 1981-06-29

V.a. härra Sergei Soldatov
Schwabingerbleibe
Eisenacherstrasse 4. Zimmer 111
8000 München 40

Võtame häämeelega teatavaks, et Teie olete koos abikaasaga leidnud omale sobiva
pansionaadi Münchenis ja et ka Teie pagas on Viini jõudnud. Kuulsime suurima hu-
viga Teie intervjuud Vabadusraadiol ja oleme veel suurema huviga lugenud Teie
poolt antud vestlusi eesti ajalehtedele "Vaba Eesti Sõna" ja "Eesti Päevaleht".

Mis puutub "Vaba Eesti Sõnale" antud jutuaajamist, siis nimetate seal, et olete
N.Liidu vangilaagris kohanud järgmisi eestlasi:

- Alfred Kirotsk, Narva omakaibemees. Tema kohta on meil olevad andmed lisatud
akuaalsete poliitvangide nimestikus. On Teil tema kohta lisaandmeid?
- Leonhard Must, Valga politseinik. Tema kohta on meil olevad väga puudulikud
andmed lisatud nimestikus. On Teil tema kohta lisaandmeid?
- August Mõlder, Erna salga mees. Oli meie nimestikus. Teie andmeil suri peale
vabanemist 8.jaanuaril oma kodus Kuimetsal, Harjumaal. On Teil andmeid tema
iseseisvusaegse elukutse jne kohta? Tema abikaasa eesnimi ja postiaadress
oleks vajalikud ühendusse astumiseks.
- August Sihver, Viljandimaal mees. Kuuleme esimest korda seda nime. Mida teate
temast?
- Ulo Aidla, Eesti Läägioni kuulunud mees. Kuuleme esimest korda seda nime. Mida
teate temast?

Saadame Teile järgmised Eesti poliitvangide nimestikud lahkeks teadmiseks ja
täiendamiseks.

- Eesti vangistatud vabadusvõitlejad N.Liidu sunnitsõjalaagris, praeguse seisuga
poliitvangide nimestik. Oleme seda nüüd täiendanud Teie poolt nimetatud Imre
Arakasega. Punasega märgitud Kaido Einman, Haldi Koppel ja Aivar Temanen on
Haapsalu keskkooli õpilased, kes 1.a. oktoobris rebisid Haapsalu maha nõukogu-
de lippe. Peakid veel asuma Tallinna keskvanglas. Muide- kust on Dr. Cronid
Lubarsky saanud aadressi Kalda tänav 1, kui peab olema Kalaranna 21? See Kalda
tänav aadress on tema USSR News Brief nr 10, 31.mai 1981 numbris. Mulle on
kogu aeg teatatud Patarei aadressiks Kalaranna 21 Dimitri Minjakov on Valga
baptisti pastor, kes ootab Patareis oma protsessi, mis Dr. Cronid Lubarsky
andmeil pidi olema 15.mai 1981. Vello Salum on Ambja ja Järva-Madise koguduse
õpetaja, kes on paigutatud Jämejala vaimuhaiglasse. Lisame veel ingliskeelse
nimestiku märtsist 1981, millist kasutasime Abistamiskeskuse Madridi memoran-
dumi lisana.
- Vabanenud poliitvangid seisuga 24.veebruaril 1980 koos täiendustega alates
nimetatud ajast siiani.
- Surnud poliitvangid seisuga 24.veebruaril 1980 koos täiendustega alates
nimetatud ajast siiani.
- Surmamõistetute nimestik.

EESTI VANGISTATUD VABADUSVÕITLEJATE ABISTAMISKESKUS

HJÄLP CENTRALEN FÖR POLITISKA FÄNGAR I ESTLAND

Box 34018
100 26 Stockholm

Postgiro
50 01 04-5

Bankgiro
386-6373

Stockholms Sparbank
E.H-konto 38770707

Stockholm 1981-07-10

EVV Eskilstuna Toimkond
c/o Ants Pähv
Närjeholmevägen 9
633 46 Eskilstuna

Tugedes tänasele telefonikõnele teatame Teile, et Teile poolt hooldatava Eesti poliitvangi Sergei Soldatovi ja tema abikaasa Ludmilla Grünbergi aadress Münchenis on järgmine:

Herrn Sergei Soldatov
Schwabingerbleibe
Eisenacherstrasse 4, Zimmer 111
8000 München 40
Deutschland

Palume Teid kirjutada härra Sergei Soldatovile, teatades, et Rootsi osas on teda ja tema perekonda eeskätt hooldanud EVV Eskilstuna Toimkonna kaudu seal asuvad eestlased. Palume küsida andmeid ka abielupaari Soldatovi majandusliku olukorra üle, andes mõista, et Teil on võimalik neid majanduslikult abistada.

Lisame lahkeks teadmiseks ära kirja Abistamiskeskuse 1981-06-29 kirjast härra Sergei Soldatovile.

Parimate soovide tervitustega

Ants Kippar
esimees

EESTI POLIITVANGIDE ESKILSTUNA

26

HOOLDUS KRUPP.

C/O ANTS PAHV, NÄRJEHOLME VÄGEN 9

633 46 ESKILSTUNA. SWEDEN.

V.LGP. HR. SERGEI SOLDATOV KOOS ABIKAASAGA.

MEIL ON HEAMEEL TEID JA ABIKAASAT TERVITADA, PEALE PIKKI
KANNATUS AASTAID KODUMAAL, JÕUDMISE PUHUL VABASSE MAAILMA ,
SOOVIME, ET SELLISE RASKE SAMMU ASTUMINE MIS EI OLE KERGE, OLEKS
TEILE IGATI ÖNNELIK JA TOOKS RAHU JA KOSUMIST HINGELE.
JÄÄME OOTAMA TEIE JÕUDMIST ROOTSI JA SELPUHUL KA MEIE KÜLASTUST
ESKILSTUNAS.

PARIMATE TERVITUSTEGA JA SOOVIDEGA ESKILSTUNA EPV HOOLDUSKRUP
NIMEL:

Ants Pahv
ANTS PAHV

ESIMEES.

*Ja...
...
...
...
...*

Toetuspakid hoolealuse poliitvangi perekonnale

27

2

Hoolealuse poliitvangi perekonnale saadetud

3. pakki 1595.- kr eest
(arv)

- panderolli (ristpaelsaadetist) - kr eest
(arv)

3 kirja 1 postkaarti - muud saadetist
(arv) (arv) (arv)

Milliste tulemustega ja millised raskused on esinenud. Näiteks pakid ja panderollid on kohale jõudnud ja kättesaamise kohta teated saadud. Poliitvangi perekond on ise pakke ja panderollide kättesaamist kirjaga, postkaardiga või mõnel muul teel kinnitanud. Pakid on tagastatud - mis põhjusel. Pakkidest ja panderollidest on esemed kaduma läinud. Saadetud kirjad ja postkaardid on kaduma läinud. Saadetud kirjadele ja postkaartidele pole vastust tulnud jne

Esimesel pakil tuli pr. Quäburgilt kaart, pakki kättesaamise kohta ja täna, sisust pr. muud juttu! Tänu. Paki sisu kohta, kuidas need on kohale tulnud, peudutael andmet.

Hoolealuse vabadusvõitleja abistamine

Hoolealusele vabadusvõitlejale saadetud

- pakki - kr eest
(arv)

- panderolli (ristpaelsaadetist) - kr eest
(arv)

- kirja - postkaarti - muud saadetist
(arv) (arv) (arv)

Milliste tulemustega ja millised raskused on esinenud. Vaata vastuse osas ülal toetuspakid hoolealuse poliitvangi perekonnale

Täiendavate andmete ja muu tegevusalase informatsiooni osas kasutada lisa-lehti.

Ei. 3/12-89
(koht ja kuupäev)

V. Tamme
(allkiri)

Toetuspakid hoolealuse poliitvangi perekonnale

28

Hoolealuse poliitvangi perekonnale saadetud

3. pakki 1595.- kr eest
(arv)— panderolli (ristpaelsaadetist) — kr eest
(arv)3 kirja 1 postkaarti — muud saadetist
(arv) (arv) (arv)

Milliste tulemustega ja millised raskused on esinenud. Näiteks pakid ja panderollid on kohale jõudnud ja kättesaamise kohta teated saadud. Poliitvangi perekond on ise pakide ja panderollide kättesaamist kirjaga, postkaardiga või mõnel muul teel kinnitanud. Pakid on tagastatud - mis põhjusel. Pakkidest ja panderollidest on esemed kaduma läinud. Saadetud kirjad ja postkaardid on kaduma läinud. Saadetud kirjadele ja postkaartidele pole vastust tulnud jne

Siinpele pakke tuli pr. Grünbergilt kaard, pakki
kättesaamise kohta ja tänu, sisust pr. muust juttu!
Järgn. Paki sisu kohta, kuidas need on kohale tulnud,
puudutades andmeid.

Hoolealuse vabadusvõitleja abistamine

Hoolealusele vabadusvõitlejale saadetud

— pakki — kr eest
(arv)— panderolli (ristpaelsaadetist) — kr eest
(arv)— kirja — postkaarti — muud saadetist
(arv) (arv) (arv)

Milliste tulemustega ja millised raskused on esinenud. Vaata vastuse osas ülal toetuspakid hoolealuse poliitvangi perekonnale

Täiendavate andmete ja muu tegevusalase informatsiooni osas kasutada lisa-lehti.

Ei. 3/12-89.

(koht ja kuupäev)

V. Tamme

(allkiri)

Tegevuse aruanne 1978-80

Hoolealune poliitvang: Seagei Srdator (nimi)Hoolealune poliitvangi perekond: Guelmilla Grünberg (nimi)Hoolealune vabadusvõitleja: — (nimi)Kirjavahetus hoolealuse poliitvangiga

Hoolealusele poliitvangile saadetud

2 kirja 1 postkaarti 3 pakki muud saadetist
(arv) (arv) (arv)

Milliste tulemustega ja millised raskused on esinenud. Näiteks kirjad tagastatud etiketiga või templiga "RETOUR-INCONNU", tagastatud ainult vastuvõtutöönd nõukogude postiametniku allkirjaga, poliitvangilt vastus saadud jne

1^{be} pakki vastuvõtutöönd L. Grünbergi allkirjaga
7^{ne} postiametniku 10 kord teatas Inglise 1st pakki
on kohale läinud.

Aktsioonid hoolealuse poliitvangi vabastamiseks

Milliste tulemustega ja millised raskused on esinenud. Näiteks kirjad ENSV ametisikuile, poliitvangi fotoga varustatud postkaardid EKP Kesk-komitee esimesele sekretärile Karl Vainole, pöördumised Amnesty Internatio-nali, Rahvusvahelise Punase Risti ja teiste organisatsioonide poole, pöördu-mised poliitiliste parteide poole, pöördumised väljapaistvate isikute poole, artiklid ja lugejakirjad ajalehtedes jne

Eskriõ Lina

Toimkonna/Hooldusgrupi/Hooldaja

30

Majanduse aruanne 1978-80

TuludToetused üksikisikud
korjanduslehed
organisatsioonid

Toetuskulutused

Panga ja postgiro intressid

Muid tulud

Summa
=====AktivaKassa
Postgiro
PankSumma
=====

kr

2642:—

—

57:50

—

kr

2699:50
=====

Bilans

kr

41:40

949:50

kr

990:90
=====Kulud

Poliitvangide abistamine

Välistegevus

Korjandusaktsioonid

Raamatud ja ajakirjad

Kontorimaterjal

Paljundamine

Post

Telefon

Muid kulud *kompressorid asarõh*

Tegevusperioodi ülejääk

kr

1.595:10

—

—

—

—

—

—

—

—

—

kr

2699:50
=====Summa
=====

1980-12-31

Passiva

Tegevuskapital

kr

990:90

Summa
=====

kr

990:90
=====

Eia 3/12-81.

(koht ja kuupäev)

Stamme

(allkiri)

EESTI VANGISTATUD VABADUSVÕITLEJATE ABISTAMISKESKUS

HJÄLP-CENTRALEN FÖR POLITISKA FÄNGAR I ESTLAND

Box 34018
100 26 Stockholm

Postgiro
50 01 04-5

Bankgiro
386-6373

Stockholms Sparbank
E.H-konto 36770707

Stockholm 1982-10-25

EVV Eskilstuna Toimkond
c/o Ants Pahv
Närjeholmevägen 9
633 46 Eskilstuna

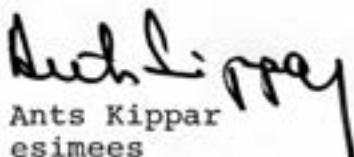
Täname Teid postzhiiro sissemaksu eest Balti kirja-
ümbrike arvel kr 100:- suuruses summas.

Vastavalt Teie soovile saadame Teile juuresolevalt:

- Balti kirjaümbrikuid 50 tk.
- Mart Nikluse kirjaümbrikuid 15 tk.
- Mart Nikluse, Veljo Kalepi, Tiit Madissoni ja Viktor Niitsoo vabastamise nõudega postkaarte saatmiseks Karl Vainole Tallinnasse ja Vitalii Fedorchukile Moskvasse, igast 25, kokku 200 kaarti.

Teie hooldustegevusele edu ja kordaminekut soovides,
parimate tervitustega

Eesti Vangistatud Vabadusvõitlejate Abistamiskeskuse
nimel

Ants Kippar
esimees

TÄHELPA

VABARIIGI 65. AASTAPÄ

LIT VANGIDEI

Tenise - Tennis
 Kuda - Where
 Mian - Master
 peest cutit pari
 eest. - I have cut
 meeldivad. - I have
 Kuu On - moon
 kember. - number
 Indexe - Index
 valiksom. - selection
 vaitseerim - waiting
 Ka kapsed parit -
 kull. - gold.

Three cuts:

Societate este cunoscută din anul
1902 ca societate comercială, care
are în activitate, în prezent, în
domeniul comerțului.

[illegible]

Silene virginica proemittit
una secundum 2 placentis.
Körner hred

South Virgo!

March,
24. ditto 1907.

H. Kippar.
Eugenvägarvägen 38
S-112 60 Stockholm
Sverige.

Адрес отправителя

Estland. Pärnu 203600
Sidi 9-32 H. Kaly.

ESKILSTUNA EESTI PENSIONÄÄRIDE ÜHINGULE.

Ostetud kaks Filmi aparaadi lampi

A 252 kr. Krooni 504:-

=====

Ant. Pahr.

Eskilstuunas 14. septembril 1983.a.

EXPERT
LEIF AHLMARK AB
 KUNGSG. 25 63221 ESKILSTUNA TEL 113180
 REG. NR: 556196-9121
 83-09-14 11.00 07-29-3 1 2 760

ART-NR	ARTIKEL	ANT	A'PRIS	BELÖPP
31	LAMPOR	2	252,00	504,00
	RABATT KRÖNOR			144,00-
	TOTALT			360,005
	MOMS % 23,46		68,40	
	BETALAT KONTANT			400,00
	ÅTER			40,00

\$\$\$\$\$VI LÄMNAW 20% PÄ\$\$\$\$\$
 EFTERBESTÄLLNINGAR